A°. 1837. N°. 103.

JAVASCHE COURANT.

JE MAINTIENDRAI

Zaturdag, *30 December.*

OFFICIEEL GEDEELTE.

[illegible]

Op last van den Gouverneur Generaal wordt bij deze bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie, op woensdag den 3den Januarij aanstaande, geene audientie te *Batavia* zal verleenen.

BUITENZORG, den 29sten Dec. 1837. *De waarnd. Algemeene Secretaris,* CORNETS DE GROOT.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal zijn BENOEMD:

Bij de landelijke inkomsten en kultures:

Tot kontroleurs der eerste klasse, de kontroleurs der tweede klasse, *S. L. P. D. Niepce, F. ten Cate* en *G. C. Schenck.*

Tot kontroleur der tweede klasse, de kontroleur der derde klasse, *T. F. Goldman.*

Tot kontroleurs der derde klasse, de surnumeraire ambtenaren van de eerste klasse, *T. W. Gellis* en *A. W. A. Vincent;* de élèves van het Instituut voor de Javaansche taal te Sourakarta, *J. F. W. A. Lange* en *C. J. A. Abrahami de Melverda*, de tweede luitenant bij het regiment hussaren n°. 7, *B. Bik*, aan wien een eervol ontslag uit Z. M. militairen dienst is verleend; en de gewezen kommies op het residentie kantoor te Japara, [illegible]

Tot surnumeraire ambtenaren [illegible] *van der Hilst*, thans klerk in de residentie Passaroeang, en *J. H. Wardenaar* en *G. G. Couperus*, beide te Sourabaija.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

EUROPESCHE BERIGTEN.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, 2 *Augustus.*

» De laatstelijk medegedeelde berigten, nopens de *cholera* in Palermo, zijn helaas maar al te waar. Binnen eene maand zijn omstreeks 20000 menschen gestorven. Naar de verzekering van reizigers, die van daar komen, heeft de sterfte in de laatste dagen tusschen de 4 en 500 bedragen. De verslagenheid moet vreeselijk en boven alle denkbeeld geweest zijn, want, nadat de ziekte met enkele gevallen begonnen was, steeg het aantal dooden plotselings van omtrent 40 tot vele honderden; ja, in de derde week stierven dagelijks omtrent 1800 menschen. Allen sloten zich in de huizen op; niemand wilde met zijne buren gemeenschap hebben. Zoo geschiedde het, dat de lijken verscheidene dagen onder de levenden bleven liggen; voor het wegbrengen van dezelve werden groote geldsommen aangeboden. De landlieden, insgelijks door schrik bevangen, sloten ten laatste ook van hunnen kant de gemeenschap met de stad af, zoodat deze laatste zonder levensmiddelen bleef.

» De ziekte heeft zich nu ook in den omtrek der stad verbreid. Slechts Messina was laatstelijk nog vrij. In Calabrie rigt zij vreeselijke verwoestingen aan; bovendien heeft men daar dagelijks aardbevingen.

» Terwijl alzoo ramp op ramp gestapeld wordt, duren hier de verzendingen van troepen naar Sicilie voort; alle ongebezigde schepen zijn in beslag genomen, en zes stoombooten wachten op bevel tot vertrek.

» Met uitzondering van hoogst onzekere geruchten nopens geweldadige woelingen in verscheidene streken des eilands, verkeert men hier in de grootste duisternis ten aanzien van hetgeen daar voorvalt. Men vraagt elkander met verbazing, wat dit alles te beduiden mag hebben. Zelfs de militaire bewindvoerders zijn of schijnen van niets onderrigt te zijn. Volgens eenigen zou de engelsche vlag te Messina opgestoken zijn, hetgeen velen, zonderling genoeg, met het bijeentrekken der engelsche vloot bij Malta in verband brengen. (Volgens de berigten uit Malta van het laatst van Junij, over Engeland ontvangen, was de britsche vloot in zee gestoken, ten einde de besmetting van de *cholera* te ontwijken.) Weder anderen verdenken prins *Karel van Kapua*, die herwaarts zou komen, maar van wien men niets naders vernomen heeft.

—De raad van ministers komt dagelijks bijeen; de jeugdige onvermoeide Koning regelt daarbij alles zelf. Z. M. heeft besloten, zelf naar Sicilie te gaan."

—Volgens het officiële *cholera*-bulletin zijn te Napels van den 10den tot den 17den Julij 2802 personen aan de ziekte gestorven. In die dagen was het hoogste aantal der dooden 436.

—Het onlangs door engelsche dagbladen verspreide berigt, als of de russische regering een grooten veldtogt tegen de Circassiërs, waartoe 62000 man gebezigd zouden worden, in den zin zou hebben, en als of Keizer *Nicolaus* deze krijgsmagt in persoon zou aanvoeren; wordt in een berigt uit Berlijn van 25 Julij, 't welk voorkomt in het dagblad van Augsburg, als onwaar voorgedragen. Intusschen wordt in dat zelfde berigt erkend, dat een russisch leger tegen de Circassiërs zal worden aangevoerd, met bijvoeging, dat die krijgsmagt slechts 18000 man zal bedragen;—dat dezelve de Circassiërs zal moeten observeren en in toom houden;—dat men te Petersburg 'er niet aan denkt, om een oorlog op leven en dood tegen die volkstammen te voeren;—dat men veeleer alle hevige maatregelen wil vermijden, en door zachte middelen, door trapsgewijze kolonisatie, handels-verbindingen, enz., dezelve voor de beschaving vatbaarder maken;—dat de Keizer slechts oogmerk heeft, om de kusten der Zwarte-zee, den Kaukasus en Georgie te bezoeken, en zich te overtuigen, hoe men bij de bewoners dier streken op de beste wijze liefde tot orde en vrede kan opwekken;—dat de correspondenten der engelsche dagbladen dit alles zeer wel weten, maar er op uit zijn, om haat tegen Rusland optewekken en, zoo mogelijk, den vrede gestoord te zien;—dat het echter hiertoe niet ligtelijk zal komen, want dat, indien al iemand in het britsche ministerie anders over de zaak mogt denken—hetgeen naauwelijks te [illegible] de zekerste waarborg is, dat dergelijke gedachte niet tot rijpheid zal komen, overmits die staatsman beter dan eenig ander weet, waartoe zoodanige scheuring zou voeren, en zich overtuigd heeft, dat men in Petersburg niets vuriger wenscht, dan om met Engeland in vriendschappelijke betrekking te blijven.—Voorts meent dezelfde berigtgever uit Berlijn, dat lord *Durham* waarschijnlijk niet in het engelsche ministerie zal treden, maar als gezant naar Petersburg terugkeeren, en dat zijne terugkomst aldaar gekenmerkt zal worden door een heilzamen invloed op alle staatkundige betrekkingen.

FRANKFORT, 7 *Augustus.*

Uit Konstantinopel, 17 Julij, schrijft men, dat de Porte eindelijk besloten had, den graanhandel en den uitvoer van dat artikel vrij te stellen; daarbij waren geene beperkingen gemaakt, dan alleen ter verzekering van een noodigen voorraad voor de hoofdstad en het leger. Men meende, dat deze, ook voor het buitenland, zeer belangrijke maatregel den landbouw in Turkije grootelijks bevorderen zou.

BERLIJN, 7 *Augustus.*

De grootvorst troon-opvolger van Rusland is den 24sten Junij in de grensvesting Orenburg aangekomen, en daar met bijzondere geestdrift en luister ontvangen. Hij is daar drie dagen gebleven, gedurende welken tijd hij de merkwaardigheden en openbare inrigtingen bezigtigd, de militaire bezetting geïnspecteerd, en aan onderscheidene feesten deel genomen heeft.—Een dezer feesten bestond in een wedloop van paarden, welke in de uitgestrekte vlakte buiten de stad gehouden werd. Eene overgroote menigte bewoners der omstreken, grootendeels bestaande uit Nomaden, waren van alle kanten komen aanrijden, om bij dit feest tegenwoordig te zijn, en vormden op de vlakte, waarop voor [illegible]dige voor den wed-ren was ingerigt, zeer schilderachtige groepen. Eene deputatie der Baskieren begroette den prins, en bood denzelven, in eene houten schaal, den gebruikelijken eere-drank aan (*kumis* genaamd, vervaardigd uit paarden-melk). Alvorens de wed-ren begon, kwam de menigte, op verlangen van den prins, bijeen, ten einde een voor haar bereid feestmaal te gebruiken; 50 paarden waren daarvoor toebereid en werden in 600 groote schotels opgedischt. Hierna nam de wed-ren een aanvang; bij het laatste rid liepen 105 paarden, en vervolgens 16 kameelen. De eerste prijs door de overwinnaars bestond in een kameel met een scharlaken rood dek; de tweede in een paard, insgelijks met zoodanig dek; de volgende in kleedingstukken, waarbij de prins nog geld voegde, tot groote vreugde der half naakte Baskieren. Na den wedren woonde de grootvorst eenige volksverlustigingen bij, als: eene worsteling, dans, muziek, en de vertooningen van een kirgisischen kunstenaar, die levende slangen tusschen de tanden nam, en op het scherp van een sabel ging staan. Vervolgens nam de prins ook deel aan eene door den adel gegevene dans-partij;

waarna hij, onder het verdoovende vreugde-gejuich der menigte, langs een verlichten weg, naar de stad terugkeerde.

Zijne reis van Orenburg naar Iletzk voortzettende, werd de grootvorst, op zijn weg door de steppe, door honderde Baskieren en andere Nomaden vergezeld, die zich aan zijn stoet aansloten.— Vervolgens te Uralsk aangekomen zijnde en ook aldaar een paar dagen vertoefd hebbende, heeft de prins zich naar Busuluk begeven.

BERLIJN, *9 Augustus.*

Den 12den (23sten) Julij j. l. heeft Z. M. de Keizer van Rusland een manifest uitgevaardigd, inhoudende »dat, nadat bij manifest van 1 (13 Augustus) 1834 eene jaarlijksche gedeeltelijke ligting van rekruten bevolen is, thans, in dit jaar, de tweede gedeeltelijke ligting in de nu aan de beurt zijnde gouvernementen van de zuidelijke helft des Rijks zal plaats hebben, en wel van 5 rekruten op de 1000 zielen." Voorts heeft Z. M. bevolen, dat ook in de gouvernementen Witebsk, Mohilew, Kiew, Podolie, Volhynie, Minsk, Wilna, Grodno en in de provincie Bialystok eene ligting van 5 rekruten op de 1000 zielen zal geschieden.—en dat de ligting den 1sten (13 November) dezes jaars beginnen zal, en den 1sten Januarij geëindigd zal moeten zijn.

FRANKFORT, *9 Augustus.*

Volgens brieven uit Napels, van 27 Julij, die door het dagblad van Augsburg worden medegedeeld, scheen het, dat de regering meer gerustellende berigten uit Sicilie ontvangen had, ten minste het vertrek van een regiment Zwitsers was uitgesteld. Ook de Koning had de reis nog niet aangenomen. In de bijzondere brieven uit Palermo, die tot den 24sten liepen, werd gemeld, dat de derwaarts gezondene troepen nabij die stad meermalen hadden moeten vechten, maar dat het nu in en rondom de stad rustig was.

BERLIJN, *10 Augustus.*

Door de handels-crisis in N. America en in Engeland heeft de uitvoer van vele artikelen uit Rusland zeer geleden. Onder andere heeft de uitvoer van ijzer, die in het jaar hetwelk den 1sten Junij 1836 geëindigd is, 345000 pud had beloopen, in het volgende jaar slechts 292,000 bedragen; de uitvoer van hennep is van 271,000 tot 96000 pud verminderd; die van lijnwaden van 50615 stukken en 1800,000 arschien, tot 33000 stukken en 300,000 arschien, die van vlas van 22366 pud, tot slechts 82. De invoer heeft weinig verandering opgeleverd; die van sommige artikelen van weelde is zelfs grooter geweest; onder andere is de invoer van Champagne wijn van 6311 tot 194010 flesschen gestegen.

HAMBURG, *11 Augustus.*

De stoomboot, die eergisteren van Petersburg te Travemunde is aangekomen, is den 8sten bij Hoborg (Gottland) eene russische oorlogs-vloot van 14 zeilen voorbijgevaren.

FRANKFORT, *11 Augustus.*

Volgens de officiële opgaven zijn, van den 17den tot den 27sten Julij, te Napels 1323 personen aan de *cholera* gestorven. Den 27sten was de sterfte tot 65 verminderd.—Op het weinig bevolkte eiland Ischia waren 4 à 500 menschen aan de ziekte bezweken.—Te Palermo was de sterfte laatstelijk tot 50 gedaald. Daarentegen had de ziekte zich in Catania en Syracuse uitgebreid. In deze beide plaatsen heeft de volksmenigta, geloovende dat de sterfte aan vergiftiging te wijten was, verscheidene politie-beambten, en ook den intendant der provincie, vermoord, en andere geweldenarijen gepleegd. In Abruzo heeft mede, ter zake van de *cholera*, eene oproerige beweging plaats gehad.

In berigten uit Rome van 1 Augustus wordt nu stellig gemeld, dat de *cholera* zich daar in een hospitaal vertoond had. Van regeringswege was deze gebeurtenis erkend, doch tevens verzekerd; dat de ziekte zich niet verder verbreid had. Op het berigt van het uitbreken der ziekte had een onbeschrijfelijke schrik en verwarring in Rome geheerscht; in één etmaal waren meer dan 4000 passen afgegeven aan vreemdelingen en ingezetenen, die in allerijl de stad ontvlugtten. Sedert was men echter van den schrik bekomen, en alles was rustig.—Te Genua is de *cholera* sedert het begin van Julij; zij schijnt echter daar niet sterk te heerschen.

—Den 14den dezer begint te Mainz het meermalen verschovene feest ter eere van *Gutenberg*. Dien dag zullen het stedelijk bestuur en de afgevaardigden van geleerde genootschappen en van de boekdrukkers, lettergieters, enz. een plegtigen optogt houden. In den Dom zal eene godsdienst-oefening gehouden, en daarna zal het standbeeld van *Gutenberg*, met veel plegtigheid, ontdekt worden. Bij deze gelegenheid zullen onderscheidene redevoeringen worden gehouden.—Den 15den zullen volks-feesten gegeven worden; 's avonds zal een optogt met fakkellicht plaats hebben.—Den 16den zal eene vergadering van geleerden, boekhandelaars en boekdrukkers plaats hebben, ten einde den eigenlijken tijd der uitvinding van de boekdrukkunst met beweegbare letters te bepalen.

FRANKFORT, *12 Augustus.*

Uit Napels, 1 Augustus, wordt gemeld, dat de regering eindelijk het stilzwijgen, omtrent de gebeurtenissen op Sicilie, had afgebroken. In het regerings-blad was namelijk, op eene oppervlakkige wijze, gemeld, dat, ten gevolge der *cholera*, te Palermo onlusten hadden plaats gehad, die echter door de daar aanwezige en de derwaarts gezondene troepen spoedig gedempt waren, zoodat de stad nu weder eene volkomene rust genoot; — dat dergelijke onrustige bewegingen ook in het binnenste des eilands hadden plaats gehad, maar dat men hoopte, dat ook daar de rust weder hersteld zou worden. — Intusschen hield men het te Napels daar voor, dat deze hoop der regering nog geenszins verwezenlijkt was; immers in den namiddag van 31 Julij waren op nieuw troepen, en wel het 1ste regiment Zwitsers en eene afdeeling gendarmerie, naar Sicilie gezonden. De Koning had den 1sten Augustus de stad verlaten, en den weg naar Calabrië ingeslagen, gevolgd wordende door drie rijtuigen met officieren. Het 4de regiment Zwitsers was den 1sten uit Capua te Napels binnengerukt, en had het Nieuwekasteel bezet. — Voorts meldt men, dat in Abruzo en in Puglia ernstige onlusten, gepaard met vele moorden en geweldenarijen, waren voorgevallen. — In Napels zelf was het rustig. De napolitaansche soldaten hadden zich te Palermo zeer goed van hun pligt gekweten; bij het bestormen eener kerk, waarin de oproerlingen zich verschanst hadden, hadden zij 30 man verloren; de opstandelingen waren over den kling gejaagd.—Te Napels verhaalde men, dat de Onder-koning van Sicilie, *Compafarnco*, (welke, volgens een vroeger gerucht, door de oproerige menigte vermoord was) zich van Palermo naar Livorno had begeven.

—Bij herhaling wordt gemeld, dat Prins *Lodewyk Buonaparte* zich thans in Zwitserland bevindt, en wel in Thurgau, bij zijne moeder, die zeer bedenkelijk ziek moet wezen. Naar men uit Zurich meldt, was het eedgenootschappelijke bewind nog niet van den kant der fransche regering uitgenoodigd, om genoemden prins het eedgenootschap te doen verlaten, ofschoon verhaald werd, dat de fransche gezant bevelen van dien aard had ontvangen. Men hield het voor niet waarschijnlijk, dat de fransche regering, ten minste in deze oogenblikken, op de verdrijving van den prins zou aandringen, overmits dergelijke vordering, terwijl 's prinsen moeder zoo gevaarlijk ziek was, allezins hard zou wezen; bovendien meende men, dat aan een verzoek tot verdrijving door de zwitsersche overheden niet voldaan zou worden, aangezien de prins een burger van het kanton Thurgau was, en zijn aandeel aan den opstand van Straatsburg te minder grond tot verwijdering kon opleveren, omdat de fransche regering zelve, zonder zelfs zijne zaak voor het geregt te brengen, hem in vrijheid gesteld had.

—In de aanstaande maand September zullen in Hongarije, nabij Pesth, 10 á 12,000 man troepen in een kamp vereenigd worden.

De zittingen van den Landdag van Zevenbergen gaan rustig voort.

Nadat tot dus ver slechts in bijzondere berigten der Engelsche dagbladen gewag was gemaakt van bijzonderheden, betreffende den veldtogt der Russen tegen de Circassiers, met vermelding, dat de aanvankelijke uitslag van dien togt voor de eerstgenoemden niet voordeelig was geweest, leest men thans in een zuidduitsch dagblad een berigt uit Konstantinopel, 19 Julij, waarin deswegens hoofdzakelijk het volgende voorkomt:

»Het russische corps, hetwelk den Kuban is overgetrokken, was omstreeks 8000 man sterk, en had last, om zich te vereenigen met een ander corps van 10,000 man, onder den Generaal *Williamineff*, hetwelk ter zee, op 13 oorlogsvaartuigen en eene stoomboot, naar Ghelengik overgevoerd werd. Werkelijk is het hun gelukt, die vereeniging den 26sten Mei te bewerkstelligen, overmits de genoemde streken door een militairen weg verbonden zijn. — De heeren *Bell* [dezelfde, welke vroeger zich met de *Vixen* naar Circassië heeft willen begeven] en *Longworth* bevinden zich nog altijd in Circassië, en moeten zelfs, in eene vergadering der hoofden van de volksstammen te Adhecum, voor Engeland de verpligting opgenomen hebben, om de Circassiërs in hun strijd voor de onafhankelijkheid niet te verlaten. Het is allezins te betwijfelen, of de genoemde heeren wel volmagt hadden tot het doen van dusdanige verklaring. Zeker is het echter, dat de britsche ambassade te Konstantinopel de Circassiërs, zoo niet met de daad dan toch met raad ondersteunt, ofschoon deze raadgevingen van een zeer vredelievenden aard zijn. Immers juist bij de bovenvermelde bijeenkomst te Adhecum kwam een bode van den Sefirbey uit Pajajik aan, met tijding, dat genoemd opperhoofd een brief van den engelschen gezant uit Konstantinopel had ontvangen, waarin de raad werd gegeven, om den Russen vredes-voorslagen te doen, en zich te verbinden, om voortaan zich van invallen in het russische gebied te onthouden, waartegen Rusland zich jegens hen tot hetzelfde zou verbinden. De circassische hoofden hebben, overeenkomstig dezen raad, tweemalen dusdanig voorstel gedaan. De Generaal *Williamineff* heeft geantwoord, dat hij met den generaal *Rosen* te Tiflis over het voorstel zou beraadslagen, maar intusschen onverwijlde onderwerping geeischt. Den 29sten stiet de generaal *Williamineff*, op weg naar Pujiat, in de berg-passen van Verdave, op de Circassiërs. Te vergeefs trachtte hij den doortogt te forceren. Slechts van den zeekant kunnen de Russen die plaats naderen. In den laatsten tijd hebben zij aanmerkelijke verliezen geleden door plotselinge overvallen der Circassiërs."

De berigten van de Bergstrasse (in Baden), omtrent het vooruitzigt op den wijn-oogst, luiden zeer gunstig. Indien het weder gedurende de maanden Augustus, September en October even zoo gunstig mogt blijven, als hetzelve sedert Junij geweest was, verwachtte men een bijzonder goed en overvloedig gewas.

De hertog *van Bordeaux* heeft dezer dagen, in het strengste *incognito*, Weenen bezocht.

Bij herhaling wordt gemeld, dat in de wateren van Smyrna, Salonichi, enz., zeerooverijen gepleegd worden.

MENGELINGEN.

Annekdoten en Bijzonderheden uit de

Natuurlyke Historie der Dieren.

Het volgende voorbeeld bij de zwanen is onlangs door mij waargenomen. Twee gepaarde zwanen waren drie jaren lang onafgebroken bij elkander gebleven, gedurende welken tijd zij drie broedsels jongen hadden opgekweekt. In den verleden herfst werd de mannelijke zwaan gedood, en sedert heeft het vrouwtje zich gansch helijk van alle gemeenschap en omgang met de vogels harer soort gescheiden; ja ofschoon op den tijd, dat ik dit schrijf, (het eind van Maart) de broeitijd der zwanen ver gevorderd is, blijft zij in denzelfden staat van afzondering, en weert de aanzoeken van eene mannetjes zwaan, die eene verbintenis met haar heeft pogen aan te knoopen, standvastig af, nu eens hem verjagende, dan weder hem ontvlugtende, wanneer hij haar nabij komt. Hoe lang zij in dezen weduwlijken staat volharden zal, kan ik niet

zeggen; maar voor het tegenwoordige heeft zij blijkbaar haren vorigen echtgenoot niet vergeten.

Dit herinnert mij eene omstandigheid, die kort geleden op de Krijthoeve bij *Hamton* plaats had. Een man die als wachter over een veld erwten gesteld was, hetgeen de duiven deerlijk kwamen plunderen, schoot een' ouden doffer, die sedert lang een bewoner der hoeve geweest was. Zijne gezellin, rondom welke hij zoo vele jaren gekird, die hij zoo menigmaal uit zijnen krop gevoed en met welke hij een talrijk kroost had opgevoed, streek oogenblikkelijk op den grond naast hem neder, bleef er zitten, en gaf met de duidelijkste teekenen hare smart te kennen. De arbeider nam den dooden vogel op, en bond dien aan een kort stokje, denkende daardoor de overige plunderaars te zullen afschrikken. Ook in dezen toestand verliet de duif den doffer niet, maar bleef er den eenen dag na den anderen, gedurig met langzamen tred rondom het stokje gaande. De goedhartigen vrouw van den hoevenaar vernam ten laatste het geval, en poogde den armen vogel allen troost te verschaffen, welken zij vermogt. Zij verhaalde mij, dat, toen zij op de plaats gekomen was, zij de duif in een' zeer verzwakten toestand vond. Het getrouwe dier had, door gedurig rondom den stok te gaan, waaraan de doffer hing, in den grond een kringvormig pad getreden, daarbij nu en dan eenen kleinen sprong doende om hem te bereiken. Toen men den dooden doffer weggenomen had, keerde de duif naar de duivetil terug.

Het eenige geval, mij voorgekomen, waarin bij de vogels het wijfje niet de voornaamste zorg in het uitbroeden en opkweeken der jongen op zich nam, was dat van den Emus, op eene aan de Zoölogische Maatschappij bij *Kingston* behoorende hoeve. Een paar dezer vogels heeft thans vijf jongen. Het wijfje had op onderscheidene tijden en op verschillende plaatsen in het hok, waarin zij opgesloten waren, negen eijeren gelegd. Deze waren door het mannetje zorgvuldig op éene plaats bijeengebragt, waarbij het dezelve zachtjes en voorzigtiglijk met zijnen bek voortrolde. Vervolgens ging hij zelf er op zitten, en bleef dit onvermoeid negen weken lang volhouden, gedurende welken tijd het wijfje niet eene enkele maal zijne plaats innam, evenmin als men hem ooit het nest zag verlaten. Toen de jongen uitgebroed waren, nam hij alleen de zorg voor hen op zich en is hen voortdurende blijven hoeden; terwijl het wijfje zich niet in het geringst om hen scheen te bekommeren. — Bij het lezen van dit geval zal misschien menigeen op het denkbeeld komen, dat de wijfjes Emu die aangeboren genegenheid voor hare jongen niet heeft, welke de overige vogels bezitten. Ten einde haar van de blaam dezer onderstelling eenigermate te ontheffen, zal ik hier bijvoegen, dat, een vrouwelijke Emu, welke aan den Hertog *van Devonshire* te *Chiswick* behoort, nu laatstelijk eenige eijeren gelegd hebbende, en geen mannelijke vogel bij haar zijnde, zij zelve de eijeren bijeengebragt heeft en er op is gaan zitten broeden.

Bij de Akademie der Wetenschappen te *Parijs* werd den 13 Junij ll. de volgende mededeeling ontvangen van wege den Heer *Nervaux* te *St. Come:* " Een deel van mijnen tuin werd overstroomt, en wel het eerst eene haag, in deszelfs laagste gedeelte. Een nachtegaal had daarin zijn nest gebouwd; en, dewijl ik voorzag, dat het water hetzelve weldra zou bereiken, ging ik er van tijd tot tijd naar zien, maar kon het niet, dan op den afstand van zes schreden, naderen. Er bevonden zich toen vier eijeren in het nest. Des anderen daags zag ik er slechts twee. Het water had nu het nest tot op ongeveer een duim bereikt, Ik dacht, dat de twee ontbrekende eijeren door het water waren weggespoeld; maar, na verloop van eenige oogenblikken, slechts één meer ziende, scherpte ik mijne opmerkzaamheid; en hoe groot was mijne verwondering, toen ik, terwijl de twee vogeltjes wegvlogen langs den grond, ook het laatste ei verdwenen zag! De beestjes rigten zich naar het hoogste gedeelte van mijnen tuin. De plaats bezigtigende, vond ik de vier eijeren in een nieuw gebouwd nestje weder, ongeveer honderdvijftig schreden van het oude verwijderd. Een vijfde ei werd sedert gelegd, en de broeding slaagde volkomen.

Toen ik onlangs (vermeldt *Addison*) eene wandeling deed, sloeg ik de onderscheidene werkingen van het dusgenoemde instinkt gade bij eene hen, die door een broedsel eendjes gevolgd werd. De jongen, op het gezigt van een' waterplas, snelden er oogenblikkelijk in; terwijl de arme stiefmoeder, met alle blijken van den vreeselijksten angst, aan den rand van het water heen en weder liep, om hen uit een element terug te roepen, dat haar zoo uiterst gevaarlijk en doodaanbrengend voorkwam. Even als het verschillende beginsel, hetwelk in deze verschillende dieren werkzaam was, geene Rede genoemd kan worden, zoo zeggen wij, wanneer wij hetzelve *instinkt* noemen, iets, waarvan wij geen begrip hebben. Mij schijnt het toe, een onmiddelbaar bestuur der Voorzienigheid te zijn, en wel zulk eene werking van het Opperwezen, als die, welke alle deelen der stof naar hun middelpunt doet neigen.

Een der belangrijkste punten, in de natuurlijke historie der dieren, is de zoo verscheiden wijs, waarop zij hunnen jongen voeden. Elk, die hen daarbij gadegeslagen heeft, moet de aanmerking gemaakt hebben, hoe het den ouderen ingeschapen instinkt hen, op eene bijna wonderdadige wijs, het voor de nog pas geborene en zwakke, gelijk ook voor de sterker gewordene jongen geschiktste voedsel doet vinden. De fazant-hen voert haar pas uitgekomen broedsel op de weilanden naar de mierenhoopen, doch later, wanneer hetzelve plantenzaad verdragen kan, op de korenvelden. Zeer vele vogels voederen hunne jongen, in het eerste paar dagen, slechts met kleine wurmpjes en insekten, naderhand met gedurig grootere. Gelijk men weet, leggen vele insekten hunne eijeren in stoffen, welke de inwikkeling derzelven bevorderen, en naderhand aan het nog onvolkomen insekt tot spijs dienen. Zeer opmerkenswaardig is hetgeen de beroemde *Hunter* van de duif verhaalt. Gedurende het broeden wordt bij de duif de krop allengskens veel wijder en deszelfs bekleedsels dikker, dan in den gewonen toestand; in dezen laatsten is dezelve dun en velachtig, maar, kort vóór dat de jongen uitkomen, vertoont hij zich klierachtig en veel bloedrijker, ten einde geschikt te zijn tot het afzonderen der stof, die den jongen in derzelver eerste levensdagen tot voedsel moet dienen. Doodt men gedurende dezen tijd eene duif, zoo vindt men in derzelver krop steeds die stof, onder de gedaante van een wit stremsel, met het gewone voedsel des vogels, garst, duivenboonen, enz. vermengd. Laat men de jongen door de ouden voeden, en onderzoekt men alsdan derzelver krop, zoo vindt men daarin diezelfde geronnen stof, welke terstond in de maag overgaat. Een' tijdlang wordt de jonge duif alleen met die stof gevoed; maar reeds den derden dag vertoont zich een weinig gewoon voeder onder dezelve vermengd; de verhouding van dit voeder klimt nu regelmatig, en van den zevenden dag af houdt de afzondering, waarvan wij gesproken hebben, in den krop der ouden geheel op. Hierbij is opmerkenswaardig, dat de oude duif die stof in den beginne geheel onvermengd opbrengt, doch naderhand dezelve, zonder eene daad van haren wil, volgens de voor hare jongen dienstige verhouding vermengd met het gewone voedsel, in derzelver kroppen overstort.

Elk nieuw voorbeeld van de liefde en zorg der dieren voor hunne jongen, onder ongewone omstandigheden, is waardig opgeteekend te worden. De zelfvergeting, de niets overwegende gevaartrotserering van anders schuwe dieren, wanneer zij hunne jongen bedreigd zien, is menigmaal in den hoogsten graad verbazingwekkend en aandoenlijk. In het Park te *Richmond* werden eens boomen geveld, onder anderen een zeer hooge, waarin boven aan den top zich een eekhorensnest bevond. Het werk geschiedde met veel gedruisch; maar de wijfjes-eekhoren deed geene poging om hare pas geworpene jongen te verlaten, en bleef rustig bij hen in het nest. Toen de boom viel, werd zij uit het nest geslingerd, doch niet gekwest, en terstond met hare jongen in eene kooi gesloten. Zij zoogde hen een' tijdlang, doch at volstrekt niets; nogtans vertoonde zich hare liefde voor de jongen tot in haar laatste oogenblik en zij stierf terwijl zij zich moeite gaf hun nog zooveel voedsel te verschaffen, als zij vermogt. — Een landeigenaar in het Graafschap *Lincoln* bevond zich op zekeren dag te paard in het veld, en hield het opzigt over zijne ploegers. Op eenmaal ziet hij een patrijshoen uit haar nest sluipen, zoo digt aan den voet van een der ploegtrekkende paarden, dat, naar hij dacht, de eijeren vertrapt moesten zijn. Dit was ondertusschen het geval niet; hij zag, dat zij onbeschadigd, en bemerkte daarbij, dat zij zeer nabij het uitkomen waren. Naauwelijks was hij weg, of het hoen keerde naar het nest terug. Bij den eerstvolgenden gang van den ploeg moesten noodwendig nest en eijeren in de voren begraven worden. Hoe groot was echter zijne verbazing, toen hij op de plaats terugkwam, en wel het nest, maar noch hoen noch eijeren meer vond! Hij zocht in den omtrek, en zag weldra de hen, onder eene heg, op eenentwintig eijeren zitten. Tot dat de ploeg weder op de plaats kwam, waren ongeveer twintig minuten verstreken, en in dezen tijd had zij dus, waarschijnlijk door den haan geholpen, de eenentwintig eijeren nagenoeg veertig ellen ver weggesleept.

Onder de nieuwe verhalen uit het kapittel der nestbouwing is misschien wel het volgende het merkwaardigste. Bij eenen grondbezitter in *Northumberland* had zich eene zwaluw een' hoek in het voorhuis tot plaatsing van haar nest gekozen. Daar zij hier echter nergens een uitstek als steunpunt voor haar gebouw vond, zoo zag men de kleine bouwmeesteres leem en soortgelijke bouwstof aandragen, en daaruit aan beide de muren, niet ver van den hoek, eene soort van rigchel vormen; daarna legde zij, dwars daar over heen, een stukje hout, en in de dus gevormde driehoekige ruimte kon zij nu volkomen veilig haar nest aanleggen.

Vele vogelen moeten eene soort van voorgevoel bezitten, door hetwelk zij dikwerf gevaren langen tijd vooruit bespeuren, onder omstandigheden, waar wij niets hoegenaamd bemerken. In den tuin der parochiewoning te *Newcastle* aan de *Tyne* viel een groote, schoone esschenboom om. Aan de jaarsringen af te nemen, moest hij zeer oud geweest zijn. Digt aan den wortel was hij geheel vergaan, en in het binnenste van den stam had hij ter naauwernood ter dikte van een mansarm gezond hout. Sedert langen tijd had jaarlijks een zwerm kraaijen in de kroon van dezen boom genesteld; zij moeten echter een voorgevoel van deszelfs naderenden val gehad hebben, want ongeveer drie jaren vóór denzelven verlieten zij den boom, en bragten hun verblijf naar eenen anderen naburigen esch over.

In de ligchamelijke inrigting der graan- en der kruiden-etende vogels, zoo als kalkoenen, ganzen, duiven, enz., vindt men iets, dat bij dezelve het gebrek aan tanden vergoedt. Al deze vogels zijn van een' bijzonderen en zeer krachtigen spierzak voorzien, welken wij hunne maag noemen, en welker binnenbekleedsel van ruwe platen voorzien is, die door sterke wrijving hun harde voedsel even volkomen breken en vermalen, als een koffijmolen zou kunnen doen. Door de naauwkeurigste proefnemingen is bewezen, dat het maagsap dier vogels op het ongebroken graan van geene werking is, zelfs niet wanneer dit alvorens in water geweekt of in den krop gestoofd is. Ware het dus niet, dat het eene maalmachine in zijn eigen ligchaam bezat, ware aan deszelfs maag dit vermogen van stukwrijving niet gegeven, zoo zou een hoen op eenen korenhoop van honger moeten sterven. Er is zelfs tusschen de inrigting van de maag der vogels uit het hoendergeslacht en het zamenstel der korenmolens eene bijzondere gelijkheid opgemerkt. Terwijl de twee zijden der maag de dienst van molensteenen verrigten, vervult de krop de plaats van tremel. Wanneer ons gevogelte overvloed van voedsel heeft, eet het zich terstond den krop vol; maar het voedsel gaat uit denzelven niet even snel in de maag over; het glijdt in deze steeds bij kleine hoeveelheden binnen, naarmate de vermaling vordert, op dezelfde wijs als er in een' molen boven de twee groote steenen, die het koren fijnwrijven, een vergaarbak geplaatst is, die, al wordt het graan er bij schepels ingestort, slechts gedoogt, dat hetzelve bij kleine hoeveelheden in het middelgat van den boven-molensteen afzakt.

In den zomer van het jaar 1823 betrok zeker *Engelschman* een landgoed in den Staat *New-Jersey*, hetwelk zijn over-overgrootvader van moeders zijde in 1708 aangekocht had. Aan een' kleinen, nog met oud, nimmer gerooid bosch begroeiden heuvel vonden de arbeiders eene kleine, ongeveer vier pond zware land-

schildpad, op welker borstschild de letters D. W. C., het naam cijfer van diens grootvader, benevens het jaargetal 1708, ingegraefd stonden. Het schrift was volkomen duidelijk, alleen eenigzins uiteengetrokken en afgebladerd. Nog tegenwoordig heerscht in *Amerika* de gewoonte dat men, bij verveling, in bosch en veld, tot tijdverdrijf, zijnen naam op schildpadden grift, gelijk in de oude wereld verliefden de namen hunner hartvriendinnen in den bast der boomen snijden. Het is dus wel, volgens alle omstandigheden, moreel zeker, dat de schildpad, van welke dit verhaal spreekt, reeds vóór 115 jaren geleefd had; en wie weet hoe oud zij toen reeds was!

Een *Engelsch* oorlogschip, hetwelk op de thuisvaart het eiland *Ascension* aandeed, nam aldaar verscheidene groote schildpadden in, onder anderen eene, die slechts drie pooten had, en welke het scheepsvolk om die reden *Lord Nelson* noemde. Volgens gewoonte werden haar met een heet ijzer eenige letters, benevens het jaargetal, op het borstschild ingebrand. Het schip was zeer lang onder weg, en ten gevolge daarvan stierven de meeste schildpadden, of werden ziek. Bij het binnenzeilen van het *Engelsche* kanaal werd *Lord Nelson*, die den dood nabij scheen, overboord geworpen. Hij moet echter in zijn element weder bijgekomen en tot gezondheid geraakt zijn; want twee jaren nderhand werd dezelfde schildpad, in haar oud verblijf bij *Ascension*, wederom gevangen. Bedenkt men den ontzettenden afstand tusschen de twee plaatsen, en dat *Ascension* slechts een klein plekje in den onmetelijken Oceaan uitmaakt, zoo kan men zich niet genoeg over het instinkt verwonderen, door middel van hetwelk een zoo log en schijnbaar zoo verstandeloos dier den weg naar huis gevonden heeft.

ADVERTENTIEN.

De Raad van Indië, waarnemend Directeur Generaal van Financien, maakt bij deze bekend, dat gedurende eene maand, gerekend van 1° Januarij aanstaande, bij 's Lands kassen op *Java* verwisselbaar zullen zijn, de Coupons verschenen met 1° Januarij 1838 van de Certificaten van den Nederlandsch Indischen Achterstand, zoomede van de Obligatien der Leening van 1836, uitgegeven naar aanleiding der resolutie van den 30sten November 1835 no. 1; zullende de inwisseling van de Coupons der Certificaten van den Nederlandsch Indischen Achterstand, ook op de buiten-bezittingen, voor zoo ver die aldaar aanhanden mogten zijn, kunnen geschieden gedurende eene maand, nadat de autorisatie daartoe bij de respective autoriteiten aldaar zal zijn ontvangen.

Bij 's Lands kassen te *Batavia*, *Samarang*, *Soerabaija* en *Soerakarta* zullen mede, gedurende den hierboven aangewezen tijd, verwisselbaar zijn de op gemelden datum verschenen Coupons van de Solosche Obligatien.

Na verloop van den bepaalden tijd, zal geene inwisseling meer van Coupons mogen plaats hebben, dan op speciale autorisatie.

Geene Coupons moetende worden betaald van effecten, welke reeds uitgeloot, doch bij 's Lands kassen niet ter inwisseling aangeboden zijn, zoo wordt bij deze opgemerkt, dat de Coupons der Certificaten van den Nederlandsch Indischen Achterstand van de volgende nummers niet moeten worden betaald, te weten:

No. 1,464 in 1828 uitgeloot.
» 1,470 } » 1832 dito.
» 3,023 }
» 1,459 } » 1836 dito.
» 1,477 }

De Raad van Indië, waarnemend Directeur Generaal van Financien,
J. C. REIJNST.

BATAVIA, *den 29sten December 1837.*

—De directeur van 's lands middelen en domeinen, maakt bij deze, naar aanleiding van 's Gouvernements besluit, dd. 20 dezer no. 3, bekend, dat, gerekend van den 27sten December 1837, het kantoor van den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Batavia, zal zijn verplaatst in het entrepot-gebouw aldaar, in een gedeelte van de lokalen, vroeger gebezigd door den inspecteur van financien, des tijds belast met het dagelijksch beheer der inkomende en uitgaande regten.

BATAVIA, *De Directeur voornoemd,*
den [illegible] J. DU PUIJ.

—De Directeur van 's Lands Middelen en Domeinen herinnert bij deze, vóór zoo veel noodig, het handeldrijvend publiek, dat, ingevolge het bepaalde bij resolutie der Hooge Regering, de dato 11 Januarij 1830 no. 20 (Staatsblad no. 28), geene vrijstelling van inkomende regten bij den invoer op Java zal worden verleend, voor goederen van de Nederlandsch Indische buiten-bezittingen aangebragt wordende, met schepen onder Nederlandsche vlag, dan wel met daarmede gelijkgestelde vaartuigen, bijaldien de certificaten van betaalde regten, ter plaatse van waar zoodanige goederen zijn uitgevoerd, te verleenen, niet behoorlijk door de eerste plaatselijke autoriteit zijn *voor gezien* geteekend.

BATAVIA, *De Directeur voornd.*
den 29sten Dec. 1837. J. DU PUIJ.

—De Algemeene Rekenkamer, maakt aan de belanghebbenden bekend, dat op zaturdag den 6den Januarij 1838, des voormiddags ten 10 ure, in het locaal van dat kollegie zal plaats hebben:

De 17de uitlooting van Certificaten van den Nederlandsch Indischen Achterstand.
De 7de uitlooting van Solosche Obligatien, en
De 1ste uitlooting van de leening van *f* 1,170,000, gearresteerd bij resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, dd. 30 November 1835 no. 1.

De Algemeene Rekenkamer.
Op last van dezelve.
BATAVIA, *De secretaris,*
den 20sten December 1837. LUTJENS.

—De resident van Batavia, brengt bij deze ter kennisse van de ingezetenen dezer plaats, dat ter voorkoming van ongelukken het schieten met vuurwapens en het afsteken van vuurwerken op de publieke wegen ter gelegenheid van het op handen zijnde nieuwjaar, is en blijft verboden; zullende de bestaande bepalingen op de overtreders van dit verbod, ten stipste worden toegepast; terwijl de ouders ten deze verantwoordelijk worden gesteld voor hunne kinderen en de eigenaars van slaven, voor hunne lijfeigenen.

BATAVIA, *De Resident voornoemd,*
den 27sten December 1837. D. F. W. PIETERMAAT.

—Op vrijdag den 5den Januarij 1838, des morgens ten negen ure, zal overeenkomstig het reglement op het houden van uitbesteding ten kantore van den resident van Buitenzorg, gehouden worden eene uitbesteding voor den afvoer van koffij, van de hoofdplaats Buitenzorg naar de pakhuizen van Batavia, en den aanvoer van zout van Batavia naar de hoofdplaats Buitenzorg, gedurende het jaar 1838, en zulks op de navolgende voorwaarden:

Art. 1. De uitbesteding heeft plaats voor den tijd gerekend van half Januarij tot den laatsten December 1838.

Art. 2. De aannemer zal moeten zorgen dat altijd de noodige pedatties op aanvrage aanhanden zijn, zullende de pedatties voorts hegt en sterk en van goede daken of overdeksels moeten voorzien zijn, terwijl hij in gebreke van een of ander dienaangaande blijvende, de voorziening elders voor rekening van den aannemer zal geschieden, en hij daarenboven verbeuren eene boete van tien ten honderd.

Art. 3. De transporten van koffij boonen zullen bestaan uit eene hoeveelheid van niet minder dan 320 en niet meerder dan van 480 pikols.

Art. 4. De overtevoeren koffij boonen zullen door den aannemer ontvangen worden uit 's lands pakhuizen alhier, alles behoorlijk in dubbelde goenie zakken geemballeerd, waarvan de afweging ten overstaan van den aannemer of iemand van zijnentwege zal geschieden, zullende geene spillagie of min wigten op den overvoer toegestaan worden, en zal alzoo de aannemer verpligt zijn tot de goede uitlevering der zelfde kwantiteit in de pakhuizen van Batavia, en alle verliezen ten zijnen laste komen.

Art. 5. De afrekening zal geschieden wanneer de geheele hoeveelheid koffij zal afgevoerd zijn, zullende aan den aannemer telkens na dat een transport koffij zal overgevoerd zijn, de vrachtpenningen op een behoorlijk door den aannemer te vertoonen bewijs van ontvangene koffij bij wijze van voorschot worden uitbetaald.

Art. 6. De aannemer neemt insgelijks aan, om gedurende het jaar 1838, het te Buitenzorg benoodigde zout van Batavia aantevoeren.

Art. 7. De aanvoer zal geschieden naarmate het zout benoodigd is, op aanvrage van den Resident, zullende echter zoo veel mogelijk worden gezorgd dat er elke maand 25 kojangs worden aangevoerd.

Art. 8. De aannemer zal het zout ontvangen uit 's lands zout-pakhuizen te Batavia en zal van het oogenblik dat hetzelve door hem het zij in prauwen of pedatties geladen is ten zijne perikle liggen.

Art. 9. Voor spillagie op het zout zal aan den aannemer worden te goed gedaan zoo veel als wezenlijk en onvoorkomelijk verspild zal zijn, echter niet boven de 5 pCt. Alle andere verliezen zullende door hem worden vergoed tegen den prijst van *f* 8 acht gulden de pikol.

Art. 10. De transportloonen zullen aan den aannemer worden voldaan telkens na dat twintig kojangs zullen zijn aangevoerd; hij zal zijne rekening indienen, en zoodra dezelve zal zijn accoord bevonden zal hij de betalingen erlangen.

De betaling zoo wel voor het transport van koffij als voor dat van zout zal plaats hebben in kopergeld; echter zal het Gouveanement voor *f* 6: koper *f* 5: zilver kunnen betalen.

Art. 11. De aannemer zal zich stiptelijk moeten houden aan de door het Gouvernement gemaakte bepalingen betrekkelijk het rijden met buffelkarren, zijnde onder anderen bepaald: dat de pedattie weg langs den post weg in de regen mousson tot aan den 14den paal van Batavia zal worden afgesloten, kunnende als dan van de vaart tot Tjondet gebruik worden gemaakt.

Art. 12. De overtevoeren koffij wordt berekend op 5,000 à 8,000 pikols naarmate van den min of meer gunstigen afloop van den oogst; en het overtevoeren zout op 300 à 350 kojangs.

(Zie verder het bijvoegsel.)

BIJVOEGSEL DER JAVASCHE COURANT.

Zaturdag, 30 December 1837.

Art. 13. De aannemer zal een voorschot kunnen erlangen van *f* 2500 kopergeld, welke som in de vier laatste maanden van zijne aanneming zal worden verrekend.

Gading hebbende vervoegen zich bij den ondergeteekende en worden verzocht bij de uitbesteding tegenwoordig te zijn, dan wel gemagtigden te zenden.

De Resident van Buitenzorg,
J. H. VAN DEN BOSCH.

—Ingevolge besluit van den Gouverneur Generaal dd. 27sten December 1837 no. 2, zal de garnisoens raad van administratie te Salatiga, op den 10den Januarij eerst komende eene nieuwe uitbesteding houden, van de aldaar voor het jaar 1838, benodigde vivres en fourages en zulks geheel op denzelfden voet, voorwaarden en tijd als uitgedrukt zijn, bij de javasche courant van den 18den October 1837 no. 83, met uitzondering evenwel dat de leverancie aanvang zal nemen met 1°. Februarij 1838.

De Inspecteur en Chef der Militaire Administratie,
BATAVIA, *29 December 1837*. P. W. MENU.

—Krachtens besluit van Zijne Excellentie den Heer Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van den 11den dezer no. 12, zal op maandag den 15den Januarij aanstaande, des morgens ten tien ure, door den ondergeteekende op deszelfs bureau te Weltevreden, naarvolgens het reglement op het houden van uitbestedingen, gearresteerd bij besluit van den 13den Julij 1829 no. 13, (staatsblad no. 67), publieke uitbesteding worden gehouden, wegens de leverancie van de in 1838 benoodigde rijst voor de mandoors en koelies, werkende aan het in bouw zijnde fort *Prins Frederik*, te Weltevreden.

De conditien en voorwaarden zullen veertien dagen op het genoemde bureau voor een ieder ter lezing liggen.

De kapitein eerst aanwezend ingenieur in de eerste groote militaire afdeeling,
BATAVIA, *den 17den Dec. 1837*. SCHöNERMARCK.

EDICTALE CITATIEN.

Pro fisco. Alzoo president en leden in den raad van justitie te Batavia, op het daartoe door den fiskaal bij denzelven raad, Mr. *Adam Heijting*, R. O., voor en van wege het Gouvernement van Nederlandsch Indië gedaan verzoek, hebben verleend appointement van citatie bij edicte ad valvas curiae op en tegen alle degenen, die vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben, op de overschietende gelden uit de ondervolgende boedels, nog aanhanden bij den sequester te Batavia, als wegens den inlander *Awa Loedien*, *f* 20:6, koper en *f* 1346:97¼ zilver, *J. G. von Breseman*, *f* 26:79¼ zilver, *J. P. Bouduin*, *f* 33:41 zilver, *E. Hoijer*, *f* 79:58½ koper, den chinees *Tan Jiem*, *f* 131,05⅓ zilver, *M. A. Kanto* weduwe *Bertin*, *f* 33:25, *R. Spence*, *f* 445:59⅔ zilver, en den chinees *Tan Som*, *f* 195:97 koper en *f* 718:18 zilver:

Zoo is het, dat ik ondergeteekende eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd, bij deze voor de eerste maal dagvaarde, allen en een iegelijk, welke zouden vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben op de hierboven vermelde overschietende gelden, om op donderdag den 8sten Februarij 1838, des morgens te acht ure precies, ter openbare rolle van welmelden raad in persoon, dan wel bij gemagtigden, te compareren, ten einde te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie, als door den fiskaal voornoemd, tot confiscatie van welmelde penningen zal worden gedaan en genomen, daartegen te antwoorden en te procederen als naar regten; sub pœne tegen de nalatigen of noncomparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus geaffigeerd en gepubliceerd, van de puije van het raadhuis te Batavia, op den 15den December 1837.

De eerste gezw. expl. voornd.,
SCHOUTEN.

—*Pro fisco.* Alzoo president en leden in den raad van justitie te Batavia, op het daartoe door den fiskaal bij denzelven raad, Mr. *Adam Heijting* R. O., voor en van wege het Gouvernement van Nederlandsch Indië gedaan verzoek, hebben verleend het eerste defaut en admissie tot het doen eener tweede citatie bij edicte ad valvas curiæ op en tegen alle degenen, die vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben, op vier honderd zes en negentig ponden koffij, achterhaald op de rivier Tjicao, district Sindangkassie, assistent-residentie Krawang, waarvan de vervoerders ontvlugt en de eigenaars onbekend zijn:

Zoo is het, dat ik ondergeteekende eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd, bij deze voor de tweede maal dagvaarde, allen en een iegelijk, welke zoude vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben op de hierboven vermelde koffij, om op donderdag den 8sten Februarij 1838, des morgens te acht uren precies, ter openbare rolle van welmelden raad, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareren, ten einde het eerste defaut te purgeren, het welk tot confiscatie van welmelde koffij zal worden gedaan en genomen, daartegen te antwoorden en te procederen als naar regten; sub pœne tegen de nalatigen of non-comparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus geaffigeerd en gepubliceerd, van de puije van het raadhuis te Batavia, op den 15den December 1837.

De eerste gezw. expl. voornd.,
SCHOUTEN.

—*Pro fisco.* Alzoo president en leden in den raad van justitie te Batavia, op het daartoe door den fiskaal bij denzelven raad Mr. *Adam Heijting*, R. O., voor en van wege het Gouvernement van Nederlandsch Indië gedaan verzoek, hebben verleend appointement van citatie bij edicte ad valvas curiæ op en tegen alle degenen, die vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben, op eene som van *f* 87 63 zijnde het zuiver rendement van acht stukken zwart ebbenhout welke in December van het voorleden jaar op de zeeroovers te Galang zijn achterhaald.

Zoo is het, dat ik ondergeteekende eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd, bij deze voor de eerste maal dagvaarde, allen en een iegelijk, welke zouden vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben op het hierboven vermelde vendu rendement van *f* 87 63, om op donderdag den 8sten Februarij 1838 des morgens ten acht ure precies, ter rolle van welmelden raad in persoon, dan wel bij gemagtigden, te compareren, ten einde te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie, als door den fiskaal voornoemd, tot confiscatie van welmelde penningen zal worden gedaan en genomen, daartegen te antwoorden en te procederen als naar regten; sub pœne tegen de nalatigen of noncomparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus geaffigeerd en gepubliceerd, van de puije van het raadhuis te Batavia, op den 15den December 1837

De eerste gezw. exploiteur voornd.,
SCHOUTEN

—Alzoo president en leden in den raad van justitie te Batavia, ten verzoeke van den advokaat Mr. *Fredrik van Teutem*, agerende voor en van wege den sequester en curator ad lites van de insolvente boedels te Batavia, en als zoodanig administrerende de insolvente boedels van wijlen *D. J. Gorter*, partikulier; *J. Hauer*, buiten beroep; *G. van Zannen*, bediende bij de stads apotheek; *Tjia Goanko*, kapitein der Chinezen te Bantam; *J. Meijnderts*, gepensioneerd president der weeskamer alhier, en *J. N. Jorissen*, gepensioneerd 2de luitenant, hebben verleend het tweede defaut en admissie om te dienen van intendit bij edicte ad valvas curiæ, tegen allen en een iegelijk, die eenige actie of pretentie vermeenen te hebben, op en tegen de voornoemde boedels;

Zoo is het, dat ik ondergeteekende eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad voornoemd, bij deze voor de derde maal dagvaarde, elk en een iegelijk, die eenige actie of pretentie op en tegen de voornoemde boedels vermeenen te hebben, om op donderdag den 8sten Februarij 1838, des morgens ten acht ure, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareren, ter rolle van meermelden raad, ten einde het tweede defaut te purgeren, hunne pretentien aantegeven en te verifiëren, en voorts te hooren en zien procederen tot het judicium van preferentie en concurrentie.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd, na voorgaanden klokslag van de puije van het raadhuis te Batavia, den 15den December 1837.

De eerste gezw. exploiteur voornd.
SCHOUTEN.

—Alzoo president en leden in den raad van justitie te Batavia, op het daartoe gedaan verzoek van Mr. *P. A. Schill*, advocaat en procureur, namens *Joan Cornelis Meijer* en *Adrianus Anthonij Vinju*, als executeuren in den boedel en nalatenschap van wijlen *Leendert Miero*, ten regten genaamd *Jehoede Leid Jegel Igel*, hebben verleend het tweede defaut en admissie tot het doen eener derde citatie bij edicte, tegen de niet gecompareerden bij mutueel testament van genoemden *Leendert Miero*, en deszelfs voor overledene huisvrouw *Annaatje Joseph Rubens* gebeneficeerden, met name *Awrom Igel, Smoel Igiel, Igel Geetel, Jegiel Igel*, met bepaling van den regtsdag om dat defaut te kunnen purgeren, tegen den eersten regtsdag in de maand November 1838:

Zoo is het, dat ik eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij gemelden raad, voornoemde defaillanten oproep, om ter rolle van den raad van justitie te Batavia te compareren, op den eersten regtsdag in de maand November des jaars 1838, des morgens ten acht ure, ten einde het tweede defaut te purgeren, en alsnog te hooren refereren aan den gedienden eisch.

Aldus gepubliceerd van de puije van het raadhuis te Batavia, op heden den 19sten December 1837.

De eerste deurwaarder en gezworen exploiteur,
SCHOUTEN.

—*Voor den lande.* Alzoo president en leden in den raad van justitie te Samarang, op het daartoe door den fiskaal, bij denzelven raad, Mr. *Jacob Otto Wijnmalen*, R. O., voor en van wege het Gouvernement van Nederlandsch Indië, in dato 13 dezer, gedaan verzoek, hebben, verleend het derde defaut met de profijten van dien regtens en qualificatie op het doen eener vierde citatie ex superabundanti, bij edicte ad valvas curiæ, als mede admissie om te dienen van intendit, op en tegen allen en een iegelijk, die vermeenen mogten eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben, op de ondervolgende goederen als:

1°. Eene hoeveelheid van 3 bollen amfioen.
2°. Een stuk wit linnen.
3°. Eene somma van *f* 25 90 koperen munt, en
4°. Eene somma van *f* 10 14½ zilveren munt, zijnde, het zuiver rendement van het op de publieke vendutie verkocht paard met diens zadel, alle welke goederen op den 15den Julij 1837, door de inlandsche beambten der inkomende en uitgaande regten te Rembang, zijn achterhaald:

Zoo is het, dat ik eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij voornoemden raad, bij deze voor de laatste maal dagvaarde, elk en een iegelijk, welke zouden vermeenen eenig regt, actie, of pretentie te hebben op de bovengemelde goederen en gelden, om op woensdag den 24sten Januarij 1838, des morgens ten half acht ure, ter openbare rolle van meergemelden raad, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareren, ten einde het derde defaut te purgeren, en te zien dienen van intendit, en daartegen, des verkiezende, te procederen als naar regten, sub pœne tegen de nalatigen of non comparanten, dat zij zullen worden, verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilswijgen.

Aldus gedaan te Samarang, den 14den December 1837.

De eerste deurw. en gezw. expl. voornoemd,
AM. PIJL.

—*Voor den lande.* Alzoo president en leden in den raad van justitie te Samarang, op het daartoe door den fiskaal, bij denzelven raad, Mr. *Jacob Otto Wijnmalen*, R. O., voor en van wege het Gouvernement van Nederlandsch Indië, in dato 12den dezer, gedaan verzoek, hebben verleend het derde defaut met de profijten van dien regtens, en qualificatie op het doen, eener vierde citatie ex superabundanti, bij edicte advalvas curiæ, als mede admissie om te dienen van intendit, op en tegen alle en een iegelijk, die vermeenen mogten eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben: op eene hoeveelheid van 50 kattjes was in den loop der maand Julij 1837, te Karimon Java, aan strand gevonden, waarvan de eigenaars onbekend zijn:

Zoo is het, dat ik eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij voornoemden raad, bij deze voor de laatste maal dagvaarde, elk en een iegelijk, welke zouden vermeenen eenig regt, actie, of pretentie te hebben op de bovengemelde 50 kattjes was, om op woensdag den 24sten Januarij 1838, des morgens ten half acht ure, ter openbare rolle van meergemelden raad, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareren, ten einde het derde defaut te purgeren, en te zien dienen van intendit, en daartegen, des verkiezende te procederen als naar regten, sub pœne tegen de nalatigen of non comparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilswijgen.

Aldus gedaan, te Samarang, den 10den December 1837.

De eerste deurw. en gezw. expl. voornoemd,
AM. PIJL.

—Alzoo president en leden in den raad van justitie te Samarang, aan den procureur *Willem van Blommestein*, namens de weeskamer alhier, als plaatselijke desolate boedelkamer, administrerende den insolventen boedel van *Guelmi Leopold Vincent*, hebben verleend het tweede defaut en eene derde citatie, tegen de pretendenten op den gedachten boedel:

Zoo is het, dat ik eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij gemelden raad, bij deze voor de laatste maal dagvaarde, de gemelden pretendenten, om op woensdag den 31sten Januarij 1838, des morgens ten half acht ure, in persoon of bij gemagtigden ter openbare rolle van meergemelden raad, te compareren, ten einde het tweede defaut te purgeren, en als nog hunne vorderingen aantegeven, te verifiëren en te procederen tot het judicium van preferentie en concurentie, wijders te zien dienen, van intendit.

Aldus gedaan, te Samarang, den 22sten December 1837.

De eerste deurwaarder voornoemd,
AM. PIJL.

—*Voor het land.* Alzoo president en leden in den raad van justitie te Soerabaija, op het daartoe door Mr. *Rutger Jan Loisel*, fiskaal bij gemelden raad R. O., gedaan verzoek hebben verleend appointement van citatie bij edicte ad valvas curiæ tegen alle degenen die vermeenen eenig regt te hebben op volgende rendementen van verkochte goederen als:

Op *f* 34 zijnde het bedrag van den verkoop van 152 bossen bindrotting, en

Van *f* 10,75 zijnde het bedrag van den verkoop van 104 stuks katjang matten, zijnde alle deze goederen opgevischt op het eiland Bawean.

Zoo is het, dat ik *Andries van Geluk*, eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie te Soerabaija, voor de eerste maal dagvaarde, alle degenen die vermeenen eenig regt op bovengemelde goederen of gelden te hebben om op woensdag die zijn zal den 31sten Januarij 1838, des morgens ten half acht ure in persoon of bij gemagtigde te compareren ter openbare rolle van meergemelden raad ten einde [illegible] aantehooren als door den r. o., impetrant zal worden genomen.

Aldus geaffigeerd en gepubliceerd, van de puije van het raadhuis te Soerabaija, op maandag den 22sten December 1837.

De eerste deurw. en gezw. expl. voornoemd,
A. VAN GELUK.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Dagelijks te bekomen versche boter, alsmede specerijen, padie en rijst, van het land Simplicitas, op het erf van het huis laatst bewoond door wijlen den heer *Cattenburch* op Noordwijk.

—Pas ontvangen van Japan, per het schip 2 CORNELISSEN, kapitein *Veenstra*, conomon, pruimen, abrikozen, meebos, miso en tjintjauw, te bekomen, bij

TAN KAMLONG.

—Wissels op Nederland, bij

P. SUERMONDT & CO.

—KANTOOR-ALMANAK, voor 1838, verkrijgbaar ter Lands Drukkerij en bij den heer *Behrend* te Soerabaija, à *f* 2 zilver.

HUWELIJKEN.

Getrouwd

F. E. DE NIJS.
met
P. J. E. DE GROOT.

BATAVIA, *den 23sten December 1837.*

GEBOORTEN.

Bevallen van een dochter de geliefde echtgenoot van
BATAVIA, *den 25sten Dec. 1837.* A. N. COBLIJN.

—Den 15den dezer, beviel voorspoedig van eene dochter, de echtgenoot van *C. P. Lammers van Toorenburg*, pred. te Samarang.

STERFGEVALLEN.

Heden den achttienden December 1837, is hier de tijding ontvangen van het overlijden in de binnenlanden dezer residentie, van den heer assistent resident, *Frederik Bogaardt*, hebbende de dood hem overvallen in de betrachting zijner ambtspligten. Het Gouvernement verliest in hem een veelbelovend en verdienstelijk ambtenaar, terwijl alle zijne vrienden te dezer plaatse, een man te betreuren hebben, die door zijn beschaafd, beminnelijk en braaf karakter, een sieraad der maatschappij uitmaakte.

De Resident van Palembang,
J. W. BOERS.

—Na een smartelijk lijden van vijf maanden, overleed heden ten mijnen huize, tot mijne bittere droefheid, mijne tedergeliefde moeder *Maria Dorothea van Breugel Blanken* weduwe *James White*, in den ouderdom van zeven en veertig jaren en zes maanden. Ieder, die haar braaf karakter en haren omgang met mij en de mijnen gekend heeft, zal [illegible] voor mij en de mijnen en ook insonderheid voor onze negen en zeventig jarige grootmoeder.

SAMARANG, *den 20 December 1837.* J. T. WHITE.

Vrienden en bekenden gelieven deze advertentie voor algemeene en bijzonder kennisgave aan te nemen.

—Heden overleed alhier in den ouderdom van 36 jaren, kiaij tommongong *Ardjo Negoro*, regent van Lamongan. Hij was een verdienstelijk ambtenaar en een achtingswaardig mensch, diep betreurd door zijne bloedverwanten en voorzeker ook door allen die hem gekend hebben.

GRISSEE, *18 December 1837.*

—Heden overleed mijn geliefde broeder, *P. A. Domis van der Riet*, in den ouderdom van 31 jaren.

Debiteuren en crediteuren worden verzocht binnen zes weken, gerekend van heden, aangifte of betaling te doen bij den ondergeteekende; terwijl zij voor wien de overledene

...ch als borg mogt hebben geinterponeerd, worden verzocht zich van andere borgen te voorzien.

SOERABAIJA, *De testamentaire executeur,*
1 December 1837. H. F. DE SENERPONT DOMIS.

—Op den 17den April jl., overleed de majoor der infanterie *D. L. de Rochemont*, op deszelfs reis naar Nederland, op 29 graden zuider breedte en 36 graden ooster lengte.

—Op den 15den dezer, overleed de weledel gestrenge heer *Simon Prince*, schrijver en victualiemeester der 2de klasse bij de Nederlandsche marine.

Gevoelig verlies voor

De état-major van Z. M. fregat DIANA.

Reede BATAVIA, *den 25sten December 1837.*

NAGELATEN BOEDELS.

Crediteuren en debiteuren in den boedel van den heer *Frederik Bogaardt* adsistent resident van Palembang, op den 15den dezer op eene inspectiereis in de bovenlanden dezer residentie overleden, worden verzocht binnen den tijd van vier maanden aangifte of betaling te doen aan

De testamentaire executeuren,

PALEMBANG, MUNDER, en
den 19den December 1837. D. FISHER.

—Debiteuren en crediteuren in den boedel van wijlen, *Johanna Juliana Delling*, weduwe *Daniel Pijl*, worden hierbij opgeroepen, om binnen den tijd van drie maanden, aangifte of betaling te doen ter secretarie van de weeskamer alhier. Namens de weeskamer voornoemd.

SAMARANG, *De secretaris,*
den 18den Dec. 1837. T. J. STRICK VAN LINSCHOTEN.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Officiers Sociëteit *Concordia*. Op den 31sten aanstaande algemeene vergadering.

De Secretaris,
A. MEIS.

—De ondergeteekende, heeft de eer, aan ouders en voogden, plaatsen aantebieden, voor kostkinderen, door vertrek van twee jonge jufvrouwen, waarvan de opvoeding voltooid is.

RIJSWIJK, G. H. E. BONN,
den 22sten December 1837. geb. ten Cate.

—Te huur het huis, aan den weg naar Tanna-abang, thans geoccupeerd door den heer *Vernéde*, te betrekken met primo Januarij aanstaande; te bevragen bij

MACLAINE, WATSON & CO.

—De ondergeteekende heeft (met 1°. Januarij 1838 te [illegible] over-genomen, en beveelt zich bij voortduring [illegible] publiek.

G. VIëTOR.
Goenoeng-Sahari over de Sipaijersbrug.

—Door het afsterven van den heer *Willem Dirk van den Heuvel*, de kompagnieschap alhier gaande onder de firma van *A. Levie* en *W. D. van den Heuvel* ontbonden, en de verevening van alle de zaken, zoo ten behoeve als ten laste van die associatie toegekend zijnde aan den ondergeteekende, zoo roept hij, alle de crediteuren alsmede de debiteuren op, om zich tot dat einde binnen den tijd van drie maanden, te rekenen van heden, te willen vervoegen bij

A. LEVIE.

BATAVIA, *den 29sten December 1837.*

—De ondergeteekenden opgerigt hebbende een leveranciershuis van scheeps benoodigheden, in de lokalen tot heden geoccupeerd, door de firma van *A. Levie* en *W. D. van den Heuvel*, zullen op den 1sten Januarij 1838 handelen onder de firma van *A. Levie* en *J. F. Verheije*, waarvan zij door deze kennis geven; het welwillend publiek de verzekering beloovende te zullen zorgen voor eene spoedige en goede bediening.

BATAVIA, A. LEVIE.
den 29sten December 1837. J. F. VERHEIJ.

—Een persoon van middelbare jaren, het vak van suiker en koffij kultuur grondig verstaande, vroeger zestien jaren in de kolonie Suriname als directeur daarin werkzaam geweest zijnde, wenschte zich gaarne wederom in genoemd vak geplaatst te zien.

Hierop reflecterende gelieve men zich te adresseren onder letter B, bij de heeren *Manuel en Prager.*

SOERABAIJA, *den 20sten December 1837.*

—Met goedgunstige toestemming zal de stads apotheek alhier, gevoerd worden op naam, van de erven *C. Rosemeier.*

Men gelieve deze algemeene, tevens als bijzondere kennisgave aan te nemen.

De voogden over de kinderen van wijlen C. Rosemeier.
C. VON FRANQUEMONT.

SOERABAIJA, J. WILKENS.
den 16den December 1837. J. A. POTTER.

—Verhuist naar het Koningsplein, in het huis laatst door den heer *J. A. Buijn* bewoond.

JOHs. REDEKER.

—Te huur of te koop, een huis op het Koningsplein, te bevragen bij

VAN SWIETEN, *majoor.*

—Gemeubeleerde kamers te huur, in het hôtel *de Bonne Espérance*, op Noordwijk bij *Sante*, benevens ook plaatsing voor eenige commensalen.

—Op zondag den 31sten December 1837, bal in de militaire cantine te Weltevreden, vrij entrée.

POST-KANTOOR.

Wordt ter kennisse van het publiek gebragt dat de brieven paketten per de schepen JAVA'S WELVAREN, kapitein S. van Delden en de RESOLUTIE, kapitein *J. N. Snijders*, beiden naar Amsterdam, almede per de Bantam, kapitein *C. Schoewert* en een tweede paket per de EMANUEL, kapitein *J. Flemming*, beiden naar Rotterdam, op morgen middag ten een uur, zullen worden gesloten.

BATAVIA, *De postmeester,*
den 29sten December 1837. J. BOSHOUWER.

VERTREKKENDE PERSONEN.

Kapitein *Westink* vertrekt naar Nederland.

—De pensioneerde chirurgijn der 2de klasse, *S. G. Camerik*, vertrekt naar Nederland.

—*C. de Haan*, vertrekt naar Nederland.

—*R. Symons*, woonachtig op Soerabaija, verlaat Java, en heeft tot zijne gemagtigden aangesteld de firma van *Fraser, Eaton & Co.*, aldaar.

—*W. H. Michgorius* vertrekt naar Nederland, en heeft tot gemagtigden verzocht en benoemd de heeren *Reijnst & Vinju.*

MARKTPRIJZEN.

	Batavia.		*Samarang.*		*Soerabaja.*	
	Guld.	*Cents*	*Guld.*	*Cents*	*Guld.*	*Cents*
Rijst, eerste soort, per kojang	120	»	110	»		
Idem, tweede soort, per kojang	100	»	96	»	100	»
Idem, derde soort, per kojang	76	»	70	»		
Idem, eerste soort per gantang (1/25 pikol)	»	51	»	40	»	
Idem, tweede soort per gantang	»	44	»	35	»	
Idem, derde soort, per gantang	»	38	»	30	»	
Koffij, per pikol	25	»	30	»	30	»
Klapper-olie, per takker van 33 bottels	11	»	9	60	9	90
Katjang-olie, per takker van 33 bottels	[illegible]	»	6	80	4	80
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Brandhout, per vadem van 18 voeten lang, 6 voeten hoog en 1½ voeten breed	16	»	24	»	13	»

NB. Bovenstaande artikelen zijn allen in koperen-munt berekend.

Te Samarang wordt de kojang à 28 pikols of 3500 ℔ gerekend.

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Doorgezeild.

Dec. 24 — Eng. schip *Jamaica*, J. Marten, van Canton, naar London.

BATAVIA.

Aangekomen.

Dec. 23 — Ned. bark *Jane*, W. Middleton, van Indramaijoe den 17den december.

Dec. 24 — Ned. brik *Twee Gezusters*, G. Batten, van Cheribon den 16den december. — dito bark *Hermina*, R. Limon, van Soerabaija den 8sten dito, passagier, de heer H. M. Willen. — dito bark *Fatalmin*, Sech Oemar Bin Sech Alhabassie, van Palembang den 20sten dito. — Frans. bark *L'Adhemer*, E. Lefort, van Manilla den 10den dito, passagiers, de heeren E. Bertrand, Lacroix en Besse.

Dec. 26 — Zr. Ms. fregat *De Zaan*, kapitein ter zee A. de Monije, van het eiland Onrust. — Civ. schoener *Alamoe*, H. G. Dielwart, van een kruistogt om de west. — dito schoener *Anadijomine*, J. H. Marques van Bosum, passagiers, de heer Liozart en familie. — Ned. bark *De Jonge Wilhelmina*, J. Burgerhoudt, van Cheribon den 16den december, passagier, de heer A. D. Bruin.

Dec. 27 — Ned. bark *Java's Welvaren*, S. van Delden, van Samarang den 15den december, passagier, de heer A. Z. Thijssen. — dito brik *La Lucile*, F. MacKenzie, van Banka den 24sten dito.

Vertrokken.

Dec. 22 — Ned. schoener *Paul*, W. E. Looker, naar Soerabaija, passagiers, de heeren J. T. C. Heinson, J. F. Grum en familie, E. Bourne, J. B. Berest, en mejufvrouw C. Bouteron.

Dec. 23 — Ned. schip *De Johanna*, H. B. Eefting, naar Amsterdam. — Civ. schoener *Zwaluw*, M. C. Kobold, naar Bantam.

Dec. 24 — Civ. schoener *Calijpso*, J. G. Prins, naar Joana. — dito schoener *Hagedis*, Denkelaar, naar Dussem. — Ned schip *Pekalongan*, Tan Ingok, naar Pekalongan. — dito bark *Fatal Ghair*, Bandar, naar Cheribon. — dito schip *Neptunus*, S. van Duijn, naar Rotterdam, passagiers, mevrouw Verkouteren en 3 kinderen, en mejufvrouw E. Simons. — dito bark *Susanna Dorothea*, J. Schoon, naar Pamanoekan. — Frans. schip *Neptune*, C. Salaun, naar Frankrijk, passagiers, de heeren G. en E. Petel.

Dec. 25 — Ned. schip *Erich*, F. Deune, naar Menado, passagiers, luitenant ter zee der 1ste klasse P. J. Happel, de heeren H. A. Helling, H. B. van Loosbroek, en de luitenant Poolman. — Frans. schip *Trident*, E. Goue, naar Havre de Grace. — dito schip *Havre et Guadaloupe*, E. Maniglier, naar Frankrijk. — Ned. schip *Dortenaar*, J. F. P. A. Abbema, naar Soerabaija, passagiers, de heeren S. van

Dokkum en dochter, en Mr. P. J. Hoijer en echtgenoot. — dito schip *Marzoek*, Said Oesien Bin Salim Atas, naar Pekalongan. — dito brik *Harriet*, W. H. Nash, naar Soerabaija.

Dec. 26 — Eng. schip *London*, J. Major, naar Cowes.

Dec. 27 — Ned. schoener *Fatalmain*, Said Oemar Bin Sech Alhabassie, naar Soerabaija — dito brik *Passekan*, Sim Tiauw, naar Timor-Koepang.

Dec. 29 — Ned. schip *Jeanette Philippine*, L. A. J. Boulet, naar Soerabaija, passagiers, mejufvrouwen Todriks, Thornton en Alderseij.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. brik Orestes; fregatten Diana, De Zaan; korvetten Boreas, Ajax; Civ. schoeners Anadijomene, Alcinoe; Ned. schepen Resolutie, Hendrika, Diana, Emanuel, Ydroesie, Twee Cornelissen, Mercurij, Boeroong; brikken Charlotta, Ondernemer, Patriot, Indramaijoe, Twee Gezusters, LaLucile; barken Atiat Rachman, Bantam, Blora, Corsair, Hermina, Jane, De Jonge Wilhelmina, Java's Welvaren, Noriet, hernaamd Salamat; schoeners Diana, De Hoop op Welvaart, Oedjong Pandang. — Eng. schip Caledonia. — Frans. barken La Peirouse, L'Adhemer.

SAMARANG.

Aangekomen.

Dec. 17 — Ned. brik *Onderneming*, A. N. Martens, van Palembang den 14den december, passagier, de heer Vaillant. — dito brik *Anjer*, L. Hawight, van Batavia den 15den dito.

Dec. 18 — Ned. brik *De Hoop*, A. G. J. Wiegerman, van Batavia den 8sten december. — dito schoener *Virgo*, O. W. Fermie, van Pontianak den 7den dito. — dito bark *Talsum*, Said Alie Habassij, van Batavia den [illegible], de heer Voordewind.

Dec. 20 — Ned. bark *Machlaer*, Said Sultan Badar Bin Abdulla, van Batavia den 5den december.

Dec. 21 — Ned. kotter *Goaning*, Ko Singtjouw, van Padang den 29sten december.

Dec. 22 — Ned. stoom-boot *Van der Capellen*, C. Borneman, van Batavia den 22sten december, met Zr. Ms. troepen, passagier, de heer Schaap.

Vertrokken.

Dec. 15 — Ned. bark *Jousour*, Sech Oemar Bin Achmat Benama, naar Soerabaija.

Dec. 18 — Ned. bark *Maria*, J. Ingerman, over Batavia naar Nederland, passagiers, de heeren R. C. van Prehn, J. B. C. Degent, J. C. M. Crusman en vrouw.

Dec. 19 — Ned. brik *Onderneming*, A. N. Martens, naar Grissee en Soerabaija, passagier, de heer Vaillant.

Dec. 20 — Ned. bark *Talsum*, Said Alie Habassij, naar Soerabaija, passagier, de heer Voordewind.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Dec. 14 — Ned. bark *Anna Augustina*, J. Mac. Collum, van Timor-Koepang den 22sten november, passagiers, de heeren van Haak en D. C. Weijdemuller.

Dec. 15 — Ned. schoener *Coringa*, I-ap Kee, van Batavia den 5den december.

Dec. 16 — Ned. schip *Bellona*, R. Rolufs, van Batavia den 11den december. — dito schoener *Fatal Hair*, Sech Osman Bin Achmat, van Grissee den 16den december.

Dec. 17 — Ned. bark *Sumatra*, R. MacIver, van Samarang den 13den december, met Zr. Ms. troepen. — dito schip *Johanna Susanna*, R. Zoccola, van dito den 12den dito, passagiers, de heeren Smissaart, M. Cardwell, en mevrouw Zoccola. — Zr. Ms. schoener *Sirene*, luitenant der 1ste klasse G. Bame, van Sumanap den 14den dito. — Ned. [illegible]

Vertrokken.

Dec. 14 — Ned. brik *Gollek*, Kee Goelo, naar Makasser en Amboina.

Dec. 16 — Ned. schip *Anna Louisa*, J. K. de Jong, naar Passaroeang. — dito bark *Le Charles*, B. Doig, naar Sumanap en Tjilatjap. — dito schip *Minhatie Oetmania*, Sech Salim Bin Mochamat Biljoen, naar Sumanap en Amboina.

Dec. [illegible] — [illegible] schoener *Rafaella*, Tiko King, naar Timor-Koepang.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvet Van Speijk, stoom-schip Hekla, Etna; schoeners Castor, Circe, Daphne, Sireen, Kameleon; kanonneer-booten No. 14 en 15; Ned. schepen Sinkapoera, L'Esperance, Mastora, Helena, Koning der Nederlanden, Handel Maatschappij, Koophandel, Sara Maria, Zeemans Hoop, Bellona, Carolina Jacoba, Johanna Frederika, Admiraal de Ruiter, Johanna Susanna; brikken De Cock, Alijda, Alie Oesoor, Fatal Berakat; barken Johanna Wilhelmina, Segaf, Joedúl Barie, Villa, Anna Augustina, Sumatra; schoeners Baborosa, Johanna Charlotta, Coringa, Fatal Hair, Iris. — Eng. bark Ladij Marij Pelhane.

TJILATJAP.

Aangekomen.

Dec. 18 — Ned. brik *Charlotta*, W. Intveld, van Sumanap. — dito schip *Generaal Chassé*, Schmick, van dito.

Vertrokken.

Geene.

Schepen liggende ter reede.

Ned. brik Indramaijoe; bark Wijnhandel.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te BATAVIA, van den 21sten tot en met den [illegible]

AANVOER.

Van *China*, met het Fran. schip *Neptune*, *Salaun*.

28,000 sp. matten, eenige restant provisien en regalen, *Suermondt & Co.*

Van *Idem en Manilla*, met het Fran. schip *Adhemar*, *Lefort*.

48 kn. en 14 pk. div. chin. goederen, 248 kn thee, 120 pic. sapanhout, 4 vn wijn, 3 kn. sigaren, 2,467 zak suiker, 152 do koffij, 2 kn schildpad, 3 do. schulpen, 1 kt. sigaren kokers, 1,625 st. wandelstokken, 23 do. stroohoeden, en eenige kleinigheden, *Order*.

324 ks. sigaren, eenige regalen en restant provisien, *Suermondt & Co.*

UITVOER.

Naar *Nederland*, met het Ned. schip *Neptunus*, *van Duyn*.

1,959 pic suiker, 50,810 pd. indigo, 100 pic. rotting, 9,632 do. koffij, *N. H. M.*

Naar de *Molukko's*, met het Ned. schip *Erich*, *Deun*.

25/2 lg., 400 keld. en 50 kn. arak, 15 vn. en 1 kt. bos[illegible] messen, 23 bn. en 40 kn. lijnwaden, 10 vn. meel, 2 bn. pa[illegible] kn. kapmessen, 2,130 st. parang, 28 kod. koralen, 200 pic. ijze[illegible] kn. roode wijn, 10 do. brandewijn, 70/2 en 260/2 keld. jenever, md. anisette, 40 do. sla-olie, parfumerien provisien en diverse en kt. opium, *Lagnier*.

Naar *Frankryk*, met het Fran schip *Neptune*, *Salaun*.

177 pic. koffij, *Suermondt & Co*

Naar *Idem*, met het Fran. schip *Havre en Guadaleupe*, *Maniglus*.

250 pic. koffij, 6 st. wagens en 100 sp. matten, *Suermondt & Co.*

Naar *Amerika*, met de Eng. bark *London*, *Major*.

9,521 pic. rijst, 350 do. sapanhout, *Pitcairn*, *Syme & Co.*

114 pic. staart-peper, *Forestier & Co.*

Naar *Frankryk*, met het Fran. schip *Trident*, *Gout*.

400 pic. tin, 150 do. sapan. en 1 do. sandelhout, 37 koij. rijst, 415 pic. koffij, 1 kt. boeken, div. chin. en jap. goederen, *Suermondt & Co.*

7 kn. chin. goederen en 1 kt. sigaren, *Sanier*.

Aan- en Uitvoer te Batavia, van en naar plaatsen buiten den Oosterschen Archipel gelegen, gedurende de 1ste halve maand December 1837.

AANVOER.

Van *Nederland*, met het Ned. schip *Helena*, *W. Blom*.

2 kn. lees boeken en instrumenten, 3 tafel serviesen, e. *A. Potter*.

Meubilaire goederen en eenige dames kleederen, *J. Goldmans*

49 kn. wijn, 1 kt. zilverwerken, 8 grossen speelkaarten, 44 pd. havanah sigaren, meubilaire goederen en eenige provisien, *W. Blom*.

Van *Idem*, met het Ned. schip *Anna Louisa*, *J. K. de Jong*.

36 kn. lijnwaden, 2 pk. peliese laken, 89 do. koffij-zakken, 50 vn. meel, 100 pullen lijn-olie, *N. H. M.*

Van *Idem*, met het Ned. schip *Koning der Nederlanden*, *G. W. van Barneveld Kooy*.

1 kt. lederwerken, 1 do. glaswerken, 100 [illegible], *A. Potter*.

20 vs. meel, 1 vat tabak, 3 kn. sigaren, 6 pendules, 3 vn. steenkolen, *G. W. van Barneveld Kooy*.

Van *Idem*, met het Ned. schip *Stad Schiedam*, *D. H. de Boer*.

600 keld. jenever. *N. H. M.*

Van *Idem*, met het Ned. schip *Louisa Princes der Nederlanden*, *E. Chevalier*.

26 vs. wijn en 29 do. boter, *F. H. Friedlander*.

Van *Idem*. met het Ned. schip *Nederlandsche Nyverheid*, *H. G. Pott*.

41¾ pic. oud bladkoper, *Manuel & Pryer*.

Van *Amerika*, met de Amer. bark *Fredric Warren*, *W. Cleveland*.

9,000 mexic. en 2,000 sp. matten, *Fraser*, *Eaton & Co.*

UITVOER.

Naar *Nederland*, met het Ned. schip *Anna Louisa*, *J. K. de Jong*.

1,500 $\frac{62}{100}$ pic. suiker, 1,215 $\frac{66}{100}$ do. koffij, [illegible] do. rotting, *N. H. M.*

Naar *Idem*, met het Ned. schip *Nederlandsche Nyverheid*, *H. G. Pott*.

3,500 pic. suiker, 58 $\frac{13}{100}$ do. rotting, *N. H. M.*

Naar *Idem*, met het Ned. schip *Louisa Princes der Nederlanden*, *E. Chevalier*

94 $\frac{26}{100}$ pic. rotting, *N. H. M.*

Naar *Idem*, met het Ned. schip *Stad Schiedam*, *D. H. de Jong*.

65 $\frac{60}{100}$ pic. rotting, *N. H. M.*

Naar *Idem*, met het Ned. schip *de Vrienden*, *C. W. Elens*.

3,600 $\frac{15}{100}$ pic. suiker, 4,078 $\frac{30}{100}$ do. koffij, 19 $\frac{15}{100}$ do. rotting, *N. H. M.*

Naar *China*, met het Amer. schip *Morisson*, *J. C. Kopp*.

300 koij. rijst, 100 pic. rotting, *Fraser*, *Eaton & Co.*

Naar *Idem*, met de Amer. bark *Fredric Warren*, *W. Cleveland*.

28 $\frac{25}{35}$ koij. rijst, 425 pic. rotting, *Fraser*, *Eaton & Co.*

Naar *Nieuw Holland*, met de Eng. kotter *Lady Sterling*, *E. Back*.

130 pic. bruine suiker, *Wilson*, *Boyd & Co.*

9 kn. glazen-ruiten, *E. Back*.

1 kt. wit linnen, 7 do. kaarsen, div. kleinigheden, *J. Davey*.

SCHEPEN IN LADING TE BATAVIA.

NAAR	SCHEPEN		KAPITEIN	AGENTEN,
Amsterdam,	Ned. schip	Neptunus,	*van Duyn.*	*Santhagens & Glaser.*
Idem.	„ „	Resolutie,	*Schnyder.*	*Idem.*
Rotterdam,	„ „	Hendrika,	*J. Admiraal.*	*Rolfust & Vinju.*
Idem.	„ „	Bantam,	*C. Schoewert.*	*Idem.*
Nederland,	„ „	Diana,	*Reimiersen.*	*Nolthenius.*
Padang,	„ bark	Blora,	*Lemel.*	[illegible]
Idem.	„ „	Hermina,	[illegible]	. . . .
Idem.	„ brik	Ondernemer,	*Curtis.*	. . . .
Idem.	„ bark	Corsair,	*Farrow.*	gebr. *Eilbracht.*
Sinkapoera,	„ schoen.	Diana,	*Damiron.*	*Lagnier.*
China,	Eng. schip	Caledonia,	*Liddell.*	*Pitcairn*, *Syme & Co.*
Frankrijk,	Fran. „	Adhemar,	*Fort.*	*Idem.*
Idem.	„ „	La Peirouse,	*Loretto.*	*Forestier & Co.*

Ter Lands Drukkerij is van de pers gekomen, en verkrijgbaar gesteld:

ALMANAK VAN NEDERLANDSCH INDIE, VOOR HET JAAR 1838, à *f* 2 koper.

De Directeur van 's Lands Drukkerij,

BREST VAN KEMPEN.

Te BATAVIA TER LANDS-DRUKKERIJ.